

3.2 A HKFS-t érintő tervi előzmények, programok, szolgáltatások

Fontosabb országos fejlesztési dokumentumok

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió

Az OFTK CLLD-t, röviden, a bemutatás szintjén tárgyalja, mint a helyi, térségi együttműködésben megvalósuló fejlesztési programok végrehajtásának eszközét.

A TOP CLLD elsősorban az OFTK 5. specifikus céljának (*Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom*) megvalósulásához járul hozzá. Ennek egy beavatkozási területe "a kulturális hagyományok és örökség megőrzése, az identitás erősítése a kulturális értékekhez és szolgáltatásokhoz, valamint a közművelődéshez történő hozzáférés biztosításával," amely teljes egészében lefedi a CLLD tématerületét. Ezen túl a TOP CLLD végrehajtása hozzájárul az OFTK 4. sz. specifikus céljának (*Kreatív tudásalapú társadalom, piacképes készségek, K+F+I*) a tehetség és kreativitás itthoni kibontakoztatása az ország általános gazdasági, társadalmi, kulturális és szellemi értékeinek fejlődése érdekében," beavatkozási területéhez.

Partnerségi Megállapodás

A Partnerségi Megállapodás szerint a térségi szintű decentralizált fejlesztések (LEADER, CLLD) egyik fő küldetése a helyi és közösségi alapú gazdaság fejlesztése és a helyi közösségek megerősítése. Ez az EU 2014-2020 közötti kohéziós politikájának 9. tematikus célkitűzésének teljesítéséhez járul hozzá, vagyis a társadalmi együttműködés erősítéséhez a hátrányos megkülönböztetés és a szegénység, elleni küzdelemhez.

Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program,

Az EFOP elsődleges célja, hogy a humán tőke és a társadalmi környezet javításával járuljon hozzá a társadalmi felzárkózási és népesedési kihívások kezeléséhez. Az EFOP gyakorlati megvalósítása során nemcsak a szegénység elleni küzdelem céljaira használható forrásokat alokálja, hanem hangsúlyosan megjelenik a társadalmi kohézió erősítése, az egészségügyi beruházások kialakítása és fejlesztése, a köznevelés minőségi átalakítása, fejlesztése és bővítése, valamint kiemelt a korai iskolaelhagyás csökkentése, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők számának növelése és a kutatás-fejlesztés. Így a tervezett EFOP fejlesztésekkel való kapcsolat és koherencia megteremtése fontos a CLLD források hatásának növelése érdekében.

Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program

Az operatív programok közül a legjelentősebb forrásokkal a GINOP rendelkezik, amely a hazai kis- és középvállalkozások versenyképességének fejlesztését és növekedésének elősegítését, valamint a foglalkoztatás bővítését tűzte ki versenyképes munkahelyek létrehozásán keresztül. Közvetlen kapcsolata a TOP CLLD források hasznosulásához nincs, azonban a TOP gazdaságfejlesztő hatásának kifejtése érdekében fontos, hogy a kulturális fejlesztésekhez kapcsolódó gazdaságfejlesztési programok esetében ösztönözzük és segítsük a helyi vállalkozások forráshoz jutását (telephelyfejlesztés, kapacitásfejlesztés⁹). Kiemelt jelentőségűek a turisztikai források, a Bakony és Balaton TDM tematikus útjaiban és turisztikai csomagprogramjaiban való részvétel.

Terület- és Településfejlesztési Operatív Program

Jelen stratégia befoglaló kereteit a TOP 7. prioritási tengelye jelöli ki. Eszerint a jogosult városokban a civil szervezetek, vállalkozások és önkormányzatok együttműködésében (helyi szereplők) innovatív jelleggel megvalósuló, közösségfejlesztést és helyi identitástudatot elősegítő, elsődlegesen közösségi és kulturális tartalmú, a helyi gazdaságfejlesztést támogató stratégiák készülhetnek.

Ezen túl a TOP több intézkedése tartalmaz olyan fejlesztéseket, amelyekhez a CLLD kiegészítő jelleggel illeszkedik.

Várpalota Zöld város projektje a városközpont meghatározó területét érinti, területileg is kapcsolódik a HKFS kulcsprojekthez. Tartalmilag a legfontosabb kapcsolódási elem a tervezett multifunkciós közösségi tér és könyvtárral szomszédos területen egy olyan agóra terület kialakítása, amely egyben lehet a helyi "kertbarát" őstermelők termékeinek piactere, központi, találkozásokra alkalmas terecske, vendéglátói tér /kávészó szabadtéri része/.

Megyei és térségi fejlesztési dokumentumok

Veszprém megye Területfejlesztési Programja

A TOP CLLD elsősorban a megye Területfejlesztési Programjának 4. prioritástengelyéhez járul hozzá, amely "A lakosság életminőségének javítása, a diszkrimináció mentesség, valamint a közösségi szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyegyenlőségének biztosításával. A helyi közösségek fejlesztése."

LEADER Közösség Helyi Fejlesztési Stratégiák

Várpalota város három LEADER Helyi Akciócsoport fejlesztési területével határos, mégpedig a Bakony és Balaton Keleti Kapuja, a Bakonyért, és a Sárvíz akciócsoportokkal. A LEADER helyi stratégiák elsődleges forrása az VP (Vidékfejlesztési Program az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásával), melynek 6. prioritása "a társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben". A VP 6. prioritásának forrásaiból Várpalota, mint 10 000 fős lélekszámúnál nagyobb város, közvetlenül nem részesülhet. A TOP CLLD fő célkitűzése korrelál a LEADER fő céljaival, közöttük való együttműködés lehetősége elsősorban a város-vidék jellegű tématerületen valósulhat meg. Várpalota város pártoló tagja a Bakony és Balaton Keleti Kapuja Közhasznú Egyesületnek, így stratégiai céljai, együttműködési tervei elsősorban erre a HACS-ra irányulnak.

A település átfogó fejlesztési dokumentumai

Várpalota Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

Az ITS három fő beavatkozási területet határozott meg, melyek közül a "Társadalom, helyi közösségek, emberi erőforrás fejlesztése: minőségi települési környezet, élettel teli város megteremtése" illeszkedik leginkább a TOP CLLD lehetőségeihez.

Kulcsprojekt Az ITS-ben megfogalmazott konkrét program, mely számol a CLLD forrással

A projekt címe	A Zsinagóga és a Faller Jenő Szakközépiskola épületegyüttesének történeti és funkcionális rehabilitációja, a várak nyomvonalának környezeti rekonstrukciója, városi könyvtár kialakítása
A projekt indokoltága, szükségessége	Az 1870-re felépült zsinagóga a második világháborúban súlyos károkat szenvedett. 1950-ben még romokban állt, végül azonban a lebontás helyett a városvezetés a visszaépítés mellett döntött. Az 1953-ban Rimanóczy Gyula által tervezett formájában, klasszicizáló szocialista realista stílusban helyreállított épületben kapott helyet a vágáriskola ebédlője. Az oktatás megszűnése után kulturális funkciót kapott az épület, karzatán kiállító terem, földszintjén hangversenytérterem helyezkedik el. A városközpont ezen jelentős középülete jelenleg alulhasznosított, sem funkciója, sem építészeti kialakítása nem felel meg a városközponti fekvésének, építészeti értékeinek. Az épületegyüttes rekonstrukcióra szorul. Ugyanakkor a város könyvtára a városközponttól

	távolabb egy lakótelepi épület alsó szintjén működik, mely így sem helyszíne, sem belső funkcionalitása miatt sem képes ellátni egy modern kisváros könyvtárral kapcsolatos igényeit. A volt zsinagóga épülete multifunkciós közösségi térként és könyvtárként újjáépítve megőrizheti a város történelmében fontos közösség emlékét illetve központi jelentőségű kulturális létesítményként az épület kihasználtsága is jelentősen növekedik. A város szívében az új intézmény hivatott a közösségi élet innovatív módon történő megújítására, integrálására.
A projekt tartalma	Várpalota Szent István út 3. szám alatt található (a Nagy Gyula galériának is otthont adó) zsinagóga történeti és funkcionális rehabilitációja
A projekt célja, elvárt eredmények	A városközpont funkcióbővítő megújítása keretében a könyvtár épületbe telepítésével olyan kulturális intézmény létrehozása, ahol a Matzon gyűjtemény mellett időszakos kiállítások is rendezhetők, helyet kap a könyvtár jelentős helytörténeti gyűjtemény, valamint kulturális rendezvényhelyszínné és a helyi közösségek számára használható közösségi ponttá válik.
Projektgazda	Várpalota Város Önkormányzata
Előkészítettség	Tanulmányterven alapuló projektjavaslat
Szinergiák	A projekt szerves részét képezi a városközpont funkcionális megújításának, a Thury vár környezete történeti hűséget erősítő átalakításának, valamint alapja a közösségi együttműködések generáló városi CLLD programnak.
Költségigény	320.000.000.-Ft
Ütemezés	Megvalósítás 2017.01-től 36 hónap

A település releváns ágazati fejlesztési dokumentumai

Helyi Esélyegyenlőségi Program

A TOP CLLD HKFS tervezésénél figyelembe vételre került Várpalota Város Esélyegyenlőségi Programja. Elsősorban az egyes intézkedések, a támogatott projektek kiválasztási kritériumai ösztönzik az Esélyegyenlőségi Program céljainak megvalósulását.

SMART CITY program

A HKFS elkészítésével mintegy párhuzamosan zajlik a város "SMART CITY" programjának elkészítése. Enne fő célja olyan "okos megoldások" kidolgozása, bevezetése, amely a pl. a közszolgáltatások területén a jelenlegi szolgáltatói gyakorlat helyett integrált közösségi szolgáltatásokra helyezi a hangsúlyt modern információtechnológiai eszközök és eljárások használatával. Ez különösen fontos szempont és lehetőség pl. a HKFS kulcsprojekt megvalósításában.

Várpalota város Közművelődési Koncepciója

Várpalota város a helyzetelemzésben bemutatott széleskörű kulturális intézményrendszerrel és helyi szereplőkkel rendelkezik. A városi ITS mellett a koncepció is megalapozza a Kulcsprojekt megvalósításának szükségességét:

12.1 pontban • *a mai kornak megfelelő, komplex közművelődési és közgyűjteményi funkciókat ellátó közösségi színtér kialakítása,*

A Kulcsprojekttel kapcsolatosan korábban megfogalmazott nyilvános nyilatkozatok dokumentumok:

A könyvtár elhelyezése nem felel meg a modern szolgáltatóval szemben támasztott elvárásoknak. Bár tevékenységi területe széles körű, ezek magas színvonalon történő ellátását a jelenlegi nem megfelelő helyszín nem teszi lehetővé. Az egykori Zsinagóga épülete szervesen kapcsolódik a belváros történelmi arcképéhez, kihasználatlansága azonban lehangoló látványt nyújt. A történelmi múlthoz hű épülettömeg felépítése és a könyvtár központi helyre való telepítése több, mint 10 éve foglalkoztatja a város vezetését és lakosságát, amely alapján 2009-ben megszületett az a tanulmányterv, ami a jelen projekt építészeti alapjait is jelenti.

Költöztetés szándéka már 2002-ből: <http://nol.hu/archivum/archiv-67682-51570> Pekarek János Népszabadság Online, 2002. június 22.

Törzsök Károly, Várpalota alpolgármestere azt mondja: a város könyvtárat és hangversenytermet képzelt el a Zichy-kastélyban. 1995-ben már előrehaladott tárgyalásokat folytattak erről a Honvédelmi Minisztériummal, amikor a katonai vezérkar keresztülhúzta terveiket, bejelentve igényét az épületre. Az alpolgármester ugyan elismeri, hogy az épület felújítására pillanatnyilag nem lenne pénz Várpalota kasszájában, de hozzáteszi: ezért az épületért érdemes lenne hiteleket felvenni.

- Sőt: a mai könyvtár épülete kitűnően megfelelne üzlethelyiségek számára, azt jó pénzért el is adhatnánk, a bevételt pedig a kastélyra fordíthatnánk - jegyzi meg az alpolgármester.

2005-ös nyilatkozat: [Huszka Imre: Polgári kastély. A vételár egy forint. In: 168 Óra, 2005. szeptember 27.](#)

Leszkovszki Tibor polgármester: "A városi könyvtárat kívántuk átköltöztetni a kastélyba, ezzel párhuzamosan kulturális centrumot szerettünk volna kiépíteni ott, koncertteremmel, kiállításokkal. Tény, hogy az ehhez szükséges összegnek csak egy része állt a rendelkezésünkre."

[A könyvtár – kapu a világra. In: Palotai Hírnök, 2009. ápr. 23. \(II. évf. 8. sz.\) old. 7.](#)

"- Várható-e, hogy a könyvtár új helyre költözik?

- Tény, hogy a jelenlegi hely nem könyvtárnak való. Egyrészt az elrendezése nem optimális, másrészt pedig kinőttük a 650 négyzetméteres területet. A tervek szerint a könyvtár a zsinagógában kapna helyet, kibővítve egy mögötte felépítendő kétszintes épülettel, ami több szempontból is kiváló lenne, pl. az alapterület legalább a kétszeresére nőne. Amíg azonban nincs meg a hozzá való anyagi (pályázati) fedezet, addig a költözés csak terv marad."

Történeti összefoglaló könyvtárfejlesztési tervhez 2011-ből:

[A várpalotai Krúdy Gyula Városi Könyvtár mint fizikai tér rövid története \(2011\)](#)